

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 85.240 van 9 februari 2000
in de zaken A. 63.023/X-8854
65.648/X-8802.**

I. In zake : André VERWILGHEN,
die woonplaats kiest bij
Advocaten T. VANDENPUT en P. DE MAEYER,
kantoor houdende te 1050 BRUSSEL,
Louizalaan 320, bus 12

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door
de Vlaamse regering.

II. In zake : André VERWILGHEN,
die woonplaats kiest bij
Advocaten T. VANDENPUT en P. DE MAEYER,
kantoor houdende te 1050 BRUSSEL,
Louizalaan 320, bus 12

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door
de Vlaamse regering,
dat woonplaats kiest bij
Advocaat B. STAELENS,
kantoor houdende te 8000 BRUGGE,
Canadesen Hof,
Bevrijdingslaan 4, bus 1.

D E R A A D V A N S T A T E, X e K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat André VERWILGHEN op 29 maart 1995 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van de beslissing van 12 oktober 1994 van de Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, in zoverre zij het gebouw "L'Escale", gelegen aan de Zeedijk nr. 73 te De Panne, kadastraal bekend 2de afdeling, sectie E, blad 2, nr. 721a (deel), op het ontwerp van lijst van voor bescherming vatbare monumenten opneemt;

Gezien het verzoekschrift dat André VERWILGHEN op 20 september 1995 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van de beslissing van 9 juni 1995 van de Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, in zoverre zij het gebouw "L'Escale", gelegen aan de Zeedijk nr. 73 te De Panne, kadastraal bekend 2de afdeling, sectie E, blad 2, nr. 721a (deel), als monument beschermt;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord in de beide zaken;

Gezien de verslagen opgemaakt door Eerste Auditeur E. HAESBROUCK;

Gelet op de beschikkingen van 12 mei 1999 die de neerlegging ter griffie van de verslagen en van de dossiers gelasten;

Gelet op de kennisgeving van de verslagen aan partijen en gezien de regelmatig gewisselde laatste memories in de beide zaken;

Gelet op de beschikkingen van 23 december 1999 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 19 januari 2000;

Gehoord het verslag van Staatsraad J. LUST;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat E. JACUBOWITZ die, loco Advocaat T. VANDENPUT en P. DE MAEYER verschijnt voor de verzoekende partij, van Advocaat B. VAN LAECKE die, loco Advocaat K. VAN HOOREBEKE verschijnt voor de verwerende partij in de zaak A. 63.023, en van Advocaat B. STAELENS, die verschijnt voor de verwerende partij in de zaak A. 65.648;

Gehoord het andersluidend advies van Eerste Auditeur E. HAESBROUCK in de zaak A. 63.023;

Gehoord het advies van Eerste Auditeur E. HAESBROUCK in de zaak A. 65.648;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de beroepen verknocht zijn; dat ze worden gevoegd;

Overwegende dat de ontwerplijst van 12 oktober 1994 voorbereidend is ten opzichte van het beschermingsbesluit van 9 juni 1995; dat het enige middel tegen de ontwerplijst en het eerste middel tegen de definitieve bescherming aanvoeren dat de ontwerplijst onwettig is doordat er de villa "L'Escale", gelegen aan de Zeedijk nr. 73 te De Panne, samen met andere villa's op geplaatst is, (eerste onderdeel) zonder de inhoud van de ingeroepen adviezen weer te geven, zonder te vermelden dat het advies van het college van burgemeester en schepenen negatief was en zonder de redenen aan te geven waarom aan het negatief advies werd voorbijgegaan, zodat het niet mogelijk is "te weten waarom het gebouw 'L'Escale', niettegenstaande zijn ligging tussen twee hoogbouwen en het feit dat het geen esthetisch belang vertoont, als voor bescherming vatbaar weerhouden werd", en (tweede onderdeel) ofschoon "duidelijk blijkt dat het gebouw 'L'Escale' geen esthetisch belang vertoont maar integendeel in wanverhouding is met zijn onmiddellijk(e) omgeving", zodat er sprake is van een kennelijke dwaling betreffende de beoordeling van de bestaande toestand;

Overwegende dat in de memories van wederantwoord wordt toegelicht dat de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de be-

stuurshandelingen zonder twijfel toepasselijk is op de ontwerplijst, dat het besluit alle opgenomen gebouwen op gelijke voet plaatst, dat het eerste gedeelte van de motivering "de loutere herhaling (is) van wat onder monument verstaan wordt (artikel 2.1 van het decreet van 3 maart 1976)", dat "verzoeker had moeten ingelicht worden over de concrete redenen waarom, niettegenstaande het onderscheid dat het college van burgemeester en schepenen tussen deze gebouwen had gemaakt, de verwerende partij aan al die gebouwen dezelfde waarde had gehecht", dat de uitleg uit de andere adviezen moest kunnen worden opgemaakt, reden waarom de adviezen bij de ontwerplijst moesten zijn gevoegd of hun inhoud erin opgenomen, dat in het administratief dossier geen beschrijving van de gebouwen te vinden is, dat dit verzuim aantoont dat het bestreden besluit niet met de vereiste zorg is voorbereid, dat noch de ontwerplijst, noch de neergelegde stukken die het besluit voorafgaan toelaten uit te maken "welke concrete beschouwing er de verwerende partij toe heeft geleid (de panden) een zodanige waarde toe te kennen dat zij omwille van het algemeen belang zouden moeten beschermd worden", dat "L'Escale" geen flatgebouw of meergezinswoning is, maar een ééngezinswoning, dat indien het de bedoeling is geweest een flatgebouw te beschermen de ontwerplijst totaal verkeerd is, dat de gevel van het gebouw "gelijkvormig is net zoals deze van de aanpalende hoge gebouwen" en dat het waarschijnlijk om die reden is dat het gebouw niet in de brochure "De Panne, Wandeling Bouwkundig Erfgoed" wordt vermeld, dat het arrest Vanackere, nr. 46.630 van 24 maart 1994, zeer duidelijk de inhoud van de motiveringsplicht inzake rangschikking van landschappen en monumenten uiteenzet, dat het voorts in het licht van dit arrest en van het arrest Kerremans, nr. 47.592 van 26 mei 1994, de vraag is of er in de stukken die van vóór de vaststelling van de ontwerplijst dateren een voldoende antwoord op de adviezen en bezwaren te vinden is;

Overwegende dat de Gemeenschapsminister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming op 27 november 1992 vijf gebouwen en één ensemble van gebouwen, aan de Zeedijk te De Panne, op een voorontwerp van lijst van voor bescherming vatbare monumenten plaatst; dat het voorontwerp van lijst het gebouw "L'Escale", Zeedijk nr. 73, eigendom van verzoeker, bevat; dat verzoeker hiertegen op 19 februari 1993 bezwaar indient; dat de provinciale commissie voor monumenten en landschappen van West-Vlaanderen op 31 maart 1993 de bescherming van "L'Escale" gunstig adviseert; dat het advies van 5 april 1993 van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente De Panne ter zake dan weer ongunstig is; dat op 12 oktober 1994 de Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming alle gebouwen, inbegrepen dus "L'Escale", op een ontwerplijst plaatst; dat op 2 februari 1995 de koninklijke commissie voor monumenten en landschappen gunstig advies uitbrengt; dat de voorlopig beschermde gebouwen bij besluit van 9 juni 1995 van de Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming definitief beschermd worden;

Overwegende dat volgens het eerste onderdeel van het middel het besluit van 12 oktober 1994 niet toelaat te weten waarom het gebouw "L'Escale" op de ontwerplijst van voor bescherming vatbare monumenten is geplaatst;

Overwegende dat de beslissing van 12 oktober 1994 de voorlopige bescherming van "L'Escale" en van nog vier andere gebouwen en een ensemble van gebouwen aan de Zeedijk te De Panne formeel verantwoordt als volgt :

"omwille van het algemeen belang gevormd door de historische - in casu ook de architectuur-historische - en sociaal-culturele waarde, als zijnde de laatste exemplaren van vooroorlogse en interbellumarchitec-

tuur op de Zeedijk. Deze 'dokumenten' vormen niet alleen schakels in het verhaal van de Zeedijk, maar vervullen tevens een kritische functie ten opzichte van het heden";

Overwegende dat hiermee de verwerende partij op concrete wijze doet kennen om welke precieze redenen in verband met de historische en sociaal-culturele waarde de betrokken goederen op de ontwerplijst zijn gezet; dat de vermelding dat het gaat om de laatste overblijfselen op de Zeedijk van de bouwkunst van vóór de eerste wereldoorlog en van tussen de twee wereldoorlogen, die als zodanig een "verhalende" en een "kritische" functie hebben, voldoende begrijpelijk maakt waarom de verwerende partij na het onderzoek tijdens de fase van het voorontwerp van lijst gemeend heeft de beschermingsprocedure te moeten voortzetten door het vaststellen van het ontwerp van lijst; dat de overheid niet verplicht is in het besluit zelf de bezwaren en opmerkingen die tijdens de fase van het voorontwerp van lijst zijn geformuleerd te hernemen en te beantwoorden; dat zij ze wel moet onderzoeken en bij haar beoordeling betrekken; dat dit te dezen, getuige het "verslag op openbaar onderzoek" van het bestuur voor monumenten en landschappen waarop de ontwerplijst mede gebaseerd is, ook effectief gebeurd blijkt; dat het eerste onderdeel van het middel ongegrond is;

Overwegende dat het volgens het tweede onderdeel van het middel een kennelijke dwaling uitmaakt het gebouw "L'Escale" op het ontwerp van lijst te zetten;

Overwegende dat het besluit van 12 oktober 1994 tot vaststelling van het ontwerp van lijst het onderzoek in de procedure tot bescherming van "L'Escale" niet beëindigt; dat het er alleen toe strekt de beschermingsprocedure naar een volgende fase te doen overgaan, een fase waarin nog het advies van de

koninklijke commissie voor monumenten en landschappen moet worden ingewonnen en waarin slechts een voorlopige bescherming van het gebouw toepasselijk is; dat het in dit licht is dat de deugdelijkheid van de motieven van de ontwerplijst moet worden beoordeeld; dat de ontwerplijst redenen van architectuur-historische en sociaal-culturele waarde inroept, en niet een esthetisch belang als zodanig; dat de beweerde afwezigheid van zo'n belang dan ook niet dienstig is; dat, voorts, de in het onderdeel aangeklaagde wanverhouding tussen het gebouw "L'Escale" en zijn onmiddellijke omgeving verwijst naar "de aanpalende hoge bouw"; dat ter zake het "verslag op openbaar onderzoek" en de erop gesteunde ontwerplijst overwegen dat de betreffende gebouwen de laatste zes exemplaren van vooroorlogse en interbellumarchitectuur op de Zeedijk zijn, dat ze schakels in het verhaal van de Zeedijk vormen, die bovendien een kritische functie hebben ten opzichte van het heden, en dat de omringende hoogbouw niets afdoet aan de intrinsieke waarde ervan; dat dit niet feitelijk onjuist, zonder pertinentie of kennelijk onredelijk is; dat de motieven draagkrachtig genoeg zijn om de voortzetting van de beschermingsprocedure door de vaststelling van een voorlopig beschermingsbesluit te verantwoorden; dat een beschrijving van "L'Escale" en van de andere exemplaren van de vooroorlogse en interbellumarchitectuur op de Zeedijk kan worden gevonden in een verslag dat het bestuur voor monumenten en landschappen klaarblijkelijk na het advies van 2 februari 1995 van de koninklijke commissie voor monumenten en landschappen heeft opgesteld; dat de eventueel verkeerde omschrijving daarin van "L'Escale" als "één der eerste flatgebouwen", met een "gevelopstand" waarin zich "het nieuwe 'horizontale' meergezinswoning-programma" aftekent, niet vermag de motieven van de ontwerplijst in het gedrang te doen komen; dat de ontwerplijst immers aan het verslag voorafgaat; dat het tweede onderdeel van het middel ongegrond is;

Overwegende dat het enig middel tegen het besluit van 12 oktober 1994 en het eerste middel tegen het besluit van 9 juni 1995 integraal ongegrond zijn,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De zaken A. 63.023 en A. 65.648 worden gevoegd.

Artikel 2.

Het beroep in de zaak A. 63.023 wordt verworpen.

Artikel 3.

De debatten worden heropend in de zaak A. 65.648.

Artikel 4.

Het door de Auditeur-generaal aangewezen lid van het auditoraat wordt gelast met een aanvullend onderzoek.

Artikel 5.

De kosten van het beroep in de zaak A. 63.023, bepaald op vierduizend frank, komen ten laste van verzoeker.

Artikel 6.

De uitspraak over de bijdrage in de betaling van de kosten in de zaak A. 65.648 wordt uitgesteld.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare
terechtzing, op negen februari tweeduizend, door de
Xe kamer, die was samengesteld uit :

Mevr. M. VRINTS, kamervoorzitter,
de HH. D. MOONS, staatsraad,
J. LUST, staatsraad,
Mevr. A. TRUYENS, griffier.

De griffier,

De voorzitter,

A. TRUYENS.

M. VRINTS.